

KAT-blad

Taalwetenschappelijk tijdschrift

Universiteit van Amsterdam

105, Juni 2014

In dit KAT-blad:

- ATW- scriptiesamenvattingen
- Kun je alles zeggen in gebarentaal?
- Van science fiction naar Esperanto
- En meer!

foerageren
wablief
giraf
zeppelin
tiramisu
trottor
krokus
snok
heimwee
vlug
hopjesvla
TEQUILA
storm
liflafjes
überhaupt
weekend
liefde
fluisteren
ober
avocado
horlog
epibirenen

Lieve Taalwetenschappers en publiek van het scriptiefestival!

Voor je ligt een gloednieuw nummer van het KAT-blad. Zoals jullie zien heeft het KAT-blad een grote verandering ondergaan: er is een nieuwe huisstijl, ontworpen door Taalwetenschap-studente Emma Kemp. De inhoud is grootendeels onveranderd gebleven: er zijn congresverslagen, introducties van nieuwe medewerkers en andere taalvariété. De traditie van de kat op het voorblad is natuurlijk niet doorbroken.

Speciale aandacht willen we vragen voor de studenten die dit jaar afstuderen: gefeliciteerd!. De samenvattingen van hun scripties zijn te vinden achterin dit KAT-blad in de rubriek 'La grande finale'.

Het KAT-blad kan natuurlijk niet gevuld worden zonder hulp van een boel studenten en docenten, dus mocht je zelf een bijdrage willen leveren, graag zelfs! Voor nu, heel veel leesplezier en een goed begin van de zomer alvast!

Emma, Marlou en Margreet

Inhoud

Omzien	2
Taalvergissingen	5
Even voorstellen	6
Gebarentaal	8
La grande finale	10
Verschrikkelijk (leuk), joh!	16
Taalagenda	17

Colofon

Het KAT-blad is een tweejaarlijks (hopelijk binnenkort meerjaarlijks) tijdschrift van de studie (Gebaren-)Taalwetenschap. Tips, opmerkingen, ideeën, vragen? Mail naar taalwetenschap-fgw@uva.nl.

De redactie bestaat uit Emma Kemp, Marlou van Rijn en Margreet van Koert.

Met bijdragen van Danique Uytendaal & Nynke Dijkstra, Jelke Bloem, Joram van Oosterum, Erika van Zinderen-Bakker, Maarten Hogewey, Beppie van den Bogaerd, Federico Gobbo, Anne Baker, Sander Lestrade, Frank Seifart, Jan Strunk, Kim van Weering Paul Boersma en alle scriptieschrijvers.

Omzien

Wat je misschien gemist hebt, maar waar wij wel bij waren.

Valencia

Studiereisverslag met VOS, maart 2014

Door Danique Uytendaal & Nynke Dijkstra

Dinsdag 25 maart

Op een bijna onmogelijk tijdstip stonden we met een groep van 13 personen voor de Starbucks, onze vlucht zou namelijk vertrekken om 06:50. Iedereen was mooi op tijd, dus we konden rustig naar de incheckbalies lopen. Na een reis van ongeveer 2,5 uur, kwamen we op het vliegveld aan van **VALENCIA!**

We gingen op zoek naar de metro die ons in de buurt van het hostel zou brengen. Eenmaal boven de grond scheen het zonnetje en waren we het vroege opstaan meteen weer vergeten! Het hostel bleek ongeveer 10 minuten lopen te zijn, en bij aankomst leek het er allemaal erg goed uit te zien!

Om 12:00 startte op een groot plein een rondleiding door de stad. Gedurende twee uur werden tijdens een wandeling de

highlights getoond en werden allerlei feitjes over de stad verteld. Ook mochten we een horchateria proeven, een heuse Valenciaanse delicatessen. Na de lunch zijn we in groepjes uiteen gegaan. Om 8 uur trakteerde VOS ons op een heerlijk etentje bij een stokjes-tapasbar. Hier hebben we genoten van heerlijke pinchos. Een kanetje Valenciaanse Sangria mocht hierbij natuurlijk niet ontbreken. Als afsluiter van de dag hebben we nog een andere Valenciaanse delicatessen geproefd: Agua di Valencia, in een gezellig cafeetje.

Woensdag 26 maart

Er was eerst het plan om een college Taalwetenschap te bezoeken aan de Universitat de Valencia, maar op het laatste moment bleek dit niet mogelijk door de taalbarrière van vele docenten. Daarom was vandaag een volledig vrije dag. Valencia is een veelzijdige stad, er is veel te zien en te doen en daarnaast is de stad erg gemoedelijk en overzichtelijk.

Donderdag 27 maart

Vandaag was de eerste congresdag van 'The first conference of Teaching Grammar' op de Universitat de Valencia op de Facultat de Magisteri, waar we vanaf 09:00 werden verwacht. Na het welkomstwoord konden twee blokken bezocht worden, waarin steeds vier presentaties van een half uur bij te wonen waren. In deze presentaties werden vooral recente onderzoeken van alumni of docenten besproken. De presentatieblokken werden gescheiden door een poster-expositie van onderzoekers aan de Universitat de Valencia en daarnaast was er ruimte

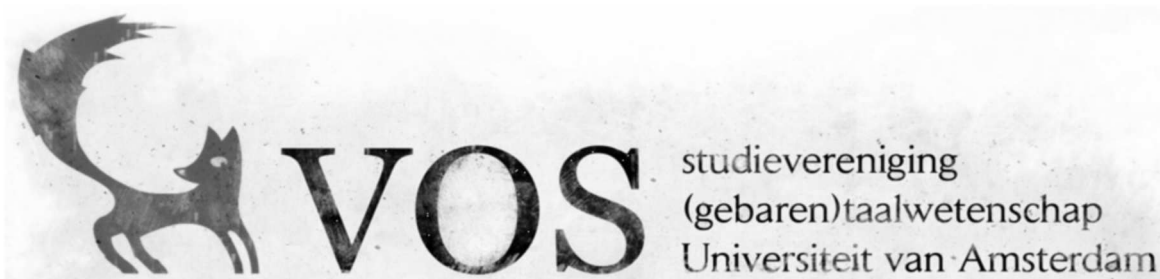
voor een lunchpauze. 's Avonds werd er een bijeenkomst voor onderzoekers, docenten en studenten georganiseerd in de Bibliotheek van Valencia, waarbij gesproken kon worden over nog te verrichten onderzoekspunten.

Op deze laatste avond hebben we met z'n allen een afsluitend studiereisdrankje gedaan. Daarna hebben we met z'n allen nog even een dansje gedaan in een kleine discotheek/kroeg er tegenover.

Vrijdag 28 maart

Vandaag was de tweede dag van het congres en alweer de laatste dag van de studiereis. 's Ochtends werd het congres nog bezocht, maar 's middags waren er alleen in het laatste blok nog Engelstalige lezingen die we door ons vertrek aan het begin van de avond niet meer konden bezoeken. Iedereen is 's middags dus zijn eigen gang weer gegaan. Nog even genieten van de laatste zonnestraaltjes en al het andere goeds dat Valencia te bieden heeft.

Na de terugreis is besloten om de studiereis nog even waardig af te sluiten onder het genot van tapas bij een restaurantje in Amsterdam. Hier bleek iedereen dezelfde mening te delen over de vier dagen in Valencia: Het congres was divers en bood voor iedere student wat wils. De onderwerpen op het congres waren van een goed niveau, waardoor ook de eerstejaars de presentaties begrepen. In de stad zelf was genoeg te zien en te doen, waardoor Valencia een erg goede uitgangspunt was voor de reis. En daarnaast was het ook een gezellige groep. Kortom: de reis was zeer geslaagd!

VOS is de studievereniging voor taalwetenschap en gebarentaalwetenschap, opgericht in 1999. Lid worden? Kijk op vosweb.nl

TIN-dag 2014

Taalkunde in Nederland, 1 februari 2014

Door Jelke Bloem

het ACLC trok ook dit jaar massaal richting Utrecht om daar de TIN-dag bij te wonen. De TIN-dag is de jaarlijkse bijeenkomst van de Algemene Vereniging voor Taalwetenschap, wat een breed publiek van Nederlandse taalkundigen trekt. Dit jaar waren er maar liefst 9 parallelle sessies, en was het evenement ook nog gecombineerd met de Grote Taaldag en Anéla (de bijeenkomst van de Vereniging voor Toegepaste Taalwetenschap).

Voor mij was het de eerste keer, maar ik was al een beetje bijgepraat door de meer ervaren aio's, die toch wel proberen om hier elk jaar heen te gaan en het liefst iets te presenteren. Dat leek gelukt te zijn,

want mijn gezelschap in de trein (Jing, Maja en Brechje) had allemaal iets te presenteren daar in Utrecht, evenals Caitlin, die ook in dezelfde trein bleek te zitten met een aantal rMA-studenten.

Door het grote aantal parallelle sessies was het lastig om een algemene indruk van de conferentie te krijgen, maar gelukkig waren de sessies wel enigszins per onderwerp ingedeeld. Ikzelf mocht met een 's ochtends aan de bak, na een interessant verhaal van Lotte Hendriks dat goed aansloot op mijn eigen onderwerp. Ondanks dat een deel van de ACLC-aanhang de zaal ontvluchtte toen het mijn beurt was om te presenteren, zat het toch behoorlijk vol. Er ontstond een interessante discussie over de oorsprong van bepaalde taalvariëaties. Na nog een lezing over Friese bijzinnen zonder werkwoorden, waar Arjen en ik het misschien toch niet helemaal eens waren met de grammaticality judgements, waren de eerste sessies alweer afgelopen en konden we de lancering van het Taalportaal meemaken.

De onvermijdelijke technische problemen die altijd gepaard gaan met zo'n nieuwe website waren al voorzien, en zo konden we dankzij een lokale backup van de site toch kennis maken met de inhoud van

deze nog altijd groeiende bron van taalkundige informatie. Waar je vroeger al snel de artikelen in moest duiken om een of ander typologisch detail van het Nederlands te achterhalen, zal dat soort taalspecifieke informatie nu gewoon via het Taalportaal beschikbaar zijn.

Na een staande lunch in een te kleine ruimte was het tijd voor de middagsessie, met wederom een grote diversiteit aan onderwerpen om uit te kiezen, al miste ik wel onderwerpen uit de computationele of cognitieve taalkunde. Daarom had ik graag de lezingen van Rooryck en Muysken over de toekomst van de taalkunde bijgewoond, om te horen of dat nog wel onder "Echte Taalkunde" valt, maar helaas zat die zaal al overvol. In plaats daarvan kwam ik terecht bij een grappige lezing over discourse particles als 'meh', en toch nog iets over een computationeel lexicon. Daarna nog wat historische taalkunde meegepikt, en in al dat rondrennen tussen verschillende sessies de hele dag heb ik helaas mijn ACLC-collega's nauwelijks meer gezien (behalve Suzanne)! Ze zullen vast andere sessies bijgewoond hebben, en hun conferentieverslag zou er waarschijnlijk heel anders uitzien, wat de diversiteit van deze TIN-dag bewijst.

NET-symposium

Door Joram van Oosterum

al te stilletjes is het NET-symposium (Netwerk Eerste Taal-verwerving) op 21 maart 2014 voorbij gegaan. Dit jaar was de organisatie in handen van de Vrije Universiteit Amsterdam.

In een lokaaltje op de tiende verdieping presenteerden onderzoekers hun laatste bevindingen met betrekking tot eerste taal-verwerving. Annick de Houwer van de Universiteit van Erfurt (Duitsland) opende het symposium met *How Bilingual First Language Acquisition can help to better understand Monolingual First Language Acquisition*. Hierin vertelde zij hoe de wisselwerking tussen twee moedertalen inzicht kan geven in hoe taal in het algemeen wordt geleerd. Daarna volgden sprekers uit het hele land met uiteenlopende onderwerpen: affectie uitgedrukt in *infant-directed speech* tot individuele

verschillen in prosodische focus-markering.

Laat je nu niet afschrikken door abstracte theorieën, ingewikkelde methodologie of uitgebreide literatuurverwijzingen. Ook voor eerstejaarsstudenten (dus tweede- en derdejaars des te meer) zijn alle lezingen goed te volgen en juist heel interessant! Door de directe aansluiting met allerlei vakken zie je meteen de theorieën in de praktijk toegepast. Dan blijken die dwaze taalwetenschappers op-eens echt ergens over te praten!

Desondanks viel de opkomst tegen. Het symposium is voor alle geïnteresseerden relevant, de entree is gratis en na afloop is er een borrel. Het waar en wanneer van het volgende NET-symposium zijn op dit moment nog niet bekend. Wordt vervolgd!

EvoLang X

Evolution of language, een verslag over het taalcongres in Wenen

Door Jelke Bloem

Omdat ik mocht spreken bij een van de bijbehorende workshops, was ik als enige ACLC-vertegenwoordiging bij EvoLang X in Wenen, de tiende editie van een groot congres over taalevolutie en toch wel de hoofdbijeenkomst van dat wereldje. Het evenement werd georganiseerd door de Department of English, en vond plaats op de mooie campus van de University of Vienna, met grote parkachtige binnenplaatsen tussen de gebouwen die vroeger als ziekenhuis dienst deden. Samen met zo'n 300 andere mensen kreeg ik een vol programma (zowel overdag als 's avonds) in mijn handen gedrukt bij de registratie, waar ik verder een beetje als outsider tegenaan keek.

Ik was er zelf vooral voor de workshop over grammaticalization processes, dus taalverandering, wat blijkbaar een complete andere wereld is dan taalevolutie. We begonnen meteen daarmee, in een ochtendssessie met bliksempreaches van 10 minuten, inclusief vragen (waar zelden tijd voor was). Hoewel het eigenlijk over agent-based modelleren zou gaan, waren er ook veel historische taalkundigen met andere soorten modellen. Het was dus een diverse ochtend, maar het ging allemaal wel erg snel met maar 10 minuten per spreker. Na die workshop was mijn hoofdtak alweer voorbij. Gelukkig was ik bij de workshop

ook wat andere mensen tegengekomen die buitenstaanders waren, en konden we beginnen met onze ontdekkingsreis in de wereld van de taalevolutie.

De focus was dus op het ontstaan van het menselijk taalsysteem, waarbij onderwerpen besproken werden als communicatiesystemen in dieren. Er waren veel experimenten om ze bepaalde structuren te leren, bijvoorbeeld affixes, of structuren te ontdekken in hun communicatie. Er werd besproken of recursie taalkundig is, of een algemene vaardigheid. Er waren studies die bekeken of regularizaties en learning biases ook bij bijvoorbeeld apen te observeren waren (apen regulariseren patronen van vierkantjes naar Tetris-patronen, blijkbaar). Er werden iterated learning experimenten besproken, waarbij de output van een eerdere generatie de input van een nieuwere generatie leeders wordt, om te kijken wat er verandert. Verder werd er met kunstmatige talen gespeeld, en werden er simulaties besproken. Wat opviel was dat het erg interdisciplinair was – er liepen biologen, taalkundigen, informatici, wiskundigen en nog veel meer rond. Alle verschillende invalshoeken maakten het soms lastig om resultaten te vergelijken, en ik kreeg een chaotisch beeld van de wereld van de taalevolutie.

Er waren ook interessante bijdragen vanuit het ILLC, waar Jelle Zuidema veel werk doet op dit gebied. Raquel vertelde over haar werk om de statistical learning ability van mensen met die van zangvogels te vergelijken, en Marieke besprak een nieuw soort neurale netwerkmodel dat de vaardigheden van deze beide soorten kan modelleren. Ook was er een praatje te zien van Tessa Verhoef, die vorig jaar bij het ACLC gepromoveerd is, en hier in het Science Center NEMO een iterated learning experiment had uitgevoerd over het ontstaan van toonsystemen. Van de talrijke plenaire lezingen is die van William Croft mij het meest bijgebleven, die eigenlijk als een van de weinige probeerde om de koppeling te leggen tussen taalverandering en taalevolutie. Vooral de mensen van de taalverandering-workshop vonden deze tweedeling opvallend – zoals Remi van Trijp opmerkte in zijn webcomic over taalevolutie is het in de biologie toch gebruikelijk om naar veranderingen in dieren te kijken bij de studie van evolutie? Maar blijkbaar doet men daar bij de studie van taalevolutie niet echt aan.

Een eerste stap is in ieder geval gezet door het organiseren van deze workshop over grammaticalization bij EvoLang. Als die trend zich doorzet zien we over twee jaar bij de elfde editie misschien meer ACLC'ers?

Baby scientists @ Babylab

Het Babylab doet onderzoek naar de emotionele ontwikkeling, taalverwerving en cognitieve ontwikkeling van 2 tot 14 maanden oude baby's. Dit gebeurt in samenwerking tussen taalwetenschappers en ontwikkelingspsychologen op twee locaties: het Babylab in het Bungehuis en het Babylab op Roeterseiland.

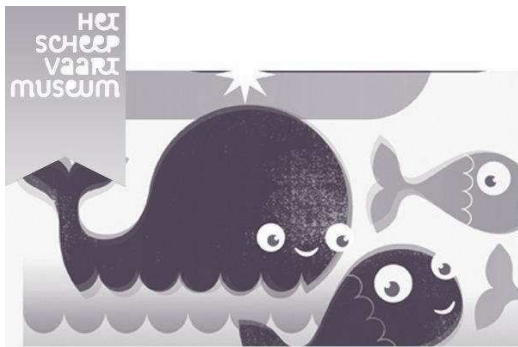
De onderzoeken zijn onder andere gericht op de geluiden en klanken die baby's horen. Dit wordt gemeten door middel van EEG-experimenten waarbij ze een badmuts met elektroden op hun hoofdje krijgen. Baby's kunnen in principe gemeten worden terwijl

ze slapen, maar de interessantste dingen worden gevonden als ze wakker zijn. Ook wordt er gebruik gemaakt van eye-tracking: dit kan alleen als de baby's al wat ouder zijn: dan kunnen ze recht op zitten en naar het scherm draaien.

De onderzoekers die op het Babylab rondlopen zijn onder andere de directeur Paul Boersma, Karin Wanrooij doet onderzoek naar baby's van twee maanden oud, Sophie ter Schure schrijft haar proefschrift met behulp van eye-tracking. Ook zijn er een aantal student-assistenten. De onmisbare factor is Dirk-Jan Vet, de

technicus die de boel regelt, daarnaast kan hij erg goed dammen. Zonder zijn steun snapt niemand er iets van. In grote opname van hersengolven is het belangrijk te weten wanneer en welke informatie nodig is en op welk tijdstip het geluid is afgespeeld. Dirk-Jan knoopt allerlei elektronische dingen aan elkaar. Het Babylab kan altijd hulp of baby's gebruiken. Kijk op de website www.hoelerenbabies.nl of mail naar hoelerenbabies@gmail.com.

Taalfoutenvergissingen

ZOMERVAKANTIE:
WALVIS WEKEN

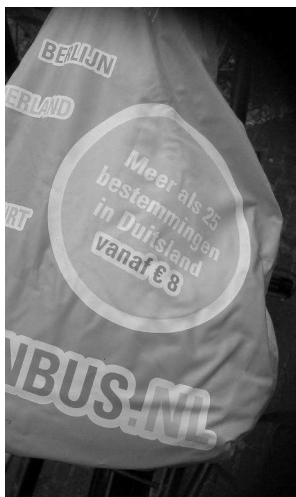
Hoe leg ik mijn walvis in de week?
Reclame Scheepvaartmuseum

Kantine Bungehuis (sorry Erik)

Albert Heijn Diemen

Zadelhoes

HvA Wibautstraat

Of misschien eerst een spelcursus?
Amsterdam Filmschool

Aha! Een proefpersoon

Voor haar pilot test Caitlin een jongetje (5;11) op z'n kennis van hoofdtelwoorden en rangtelwoorden. Hij geeft overal het juiste antwoord op, maar – fluistert 'ie Caitlin toe - "ik vind tellen stom". Dat kan, denkt Caitlin, totdat ze later z'n stiefmoeder spreekt: "Geen wonder dat hij het goed deed, hij is helemaal gefascineerd door alles wat met getallen te maken heeft!".

Kind (4;6) oefent met z'n moeder (34) tijdens het avondeten tellen in het Engels:
Moeder: "five, six, seven, eight..."
Kind: "five, six, seven, dat doen we nu!"

Met dank aan Sander Lestrade

Van science fiction naar Esperanto

Door Federico Gobbo

How did you come across Esperanto? This is one of the serious questions linguists often raise up after a chat about my research interests. And it is an interesting question indeed, even if the answer is not very scientific and sometimes my listeners are surprised.

The answer relies in my passion in science fiction and fantasy literature. When I was 11 I started reading Tolkien's *The Hobbit* translated into Italian. I was impressed by his mastery in creating a vivid fictional world, rich of cultural traits. It was my first fantasy book. Initially I was skeptical: I was an active reader of Hugo and Nebula authors in SF thanks to the collection of my uncle, who used to pass me his books when finished. And I was especially fascinated about how unusual but plausible technology could shape society in new, unexpected ways. Later, I investigated the philosophy of computing as a research subject, but this is another story.

One of the things that I loved about Tolkien's was the fact that he was full of really foreign languages. I mean, invented languages, that seemed to be real. Invented? How? At that time, my mother was a student in foreign languages at the

University of Padua. Being a native German speaker for family reason, even if she is Italian in nationality, she decided to study Germanic Languages, in particular German and Dutch. I clearly remember that she had a book by professor Tagliavini about Gothic and its runes. Or, better said, a booklet.

It was a collection of lecture notes typed for the students and photocopied. The runes were beautifully written by hand and I was fascinated by it. Suddenly, that summer, I decided to try to decipher the runes in the maps of Middle Earth using Tagliavini's tables as a guideline. And, with my immense pleasure, it worked almost straightforward. I bought a small notebook (I mean, an analog one, not a laptop!) and started to copy all sentences in the invented languages I could find. I noticed that languages of dwarves were different than the one belonging to elves. I noted similarities with the word formation of Old Germanic, thanks to the examples given by Tagliavini.

At that time I did not know how influential this intellectual game of a young teenager would be. After many years I realised that I was learning typology, lexicography,

language planning, and of course morphology and syntax, simply by doing. What I do today with my students in Amsterdam and Turin is not so different.

Esperanto came later. Again, SF played a role. An interplanetary contact language was present in a SF book by an Italian author called Stefano Benni. The title was *Terra!* When I enquired about that language, I came across the expressions *Lingua Franca* and *Esperanto*. That was my first contact with the idea of a non-ethnic contact language for communication. At that time, I was very nerdy, and passed my free time in mastering role-play games, in particular *Advanced Dungeons & Dragons*. So, when I designed my own fictional worlds, with their own languages, as Tolkien did, I mixed them up so to produce a sort of fantasy Esperanto, where Elvish, Dwarfish, Gnomish, Troll (Troll's idiom), and Owly were used together for commerce and diplomacy.

It's a pity that I lived in a predigital world, and all that material on paper is lost, because of the cleaning of the basement before the transfers I had to do with my family. Now I wish I have more time to write my potlatch of stories in a fantasy &

Pri Esperanto

Door Emma Kemp

Esperanto is een kunsttaal ontworpen door Dr. Lodewijk Lazarus Zamenhof in 1887. Hij was een Joodse oogarts en een polyglot. Hij gaf de taal eerst de naam 'La Internacia Lingvo': de internationale taal, maar veranderde al gauw naar Esperanto,

wat 'the hoping one' betekent, gebaseerd op zijn pseudoniem Dr. Esperanto.

Zamenhof is geboren in de Poolse stad Bialystok, een stad met veel etnische conflicten. Door de grote verscheidenheid aan culturen werden er veel verschillende talen gesproken, waaronder Duits, Pools, Jiddisch en Russisch. Zamenhof geloofde dat de onenigheid in de stad veroorzaakt werd door de vele talen die er werden gesproken en wilde daarom een taal maken die iedereen zou kunnen leren en elkaar dan ook zou kunnen verstaan en begrijpen.

Het Esperanto kan beschouwd worden als een taal die uit verschillende talen is samengesteld. Het is grotendeels gebaseerd op het Latijn, maar sommige delen van de vocabulaire komen uit het Engels, Duits, Pools en Russisch. De klankinventaris is voornamelijk Slavisch. De woordvolgorde is standaard SVO, een andere volgorde is ook toegestaan.

Wat het Esperanto zo bijzonder maakt is de regelmatige structuur en een, voor sprekers van een Indo-Europese taal, vrij simpele grammatica. Zo ligt de klemtoon altijd op de voorlaatste lettergreep en zijn er maar twee naamvallen: de nominatief en accusatief.

Om een idee te geven van de structuur van de taal word hier artikel 1 gegeven uit *De universele verklaring van de rechten van de mens*:

Ĉiuj homoj estas denaske liberaj kaj egalaj laŭ digno kaj rajtoj. Ili posedas racion kaj konsciencon, kaj devus konduti unu la alian en spirito de frateco.

'Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren. Zij zijn begiftigd met verstand en geweten, en behoren zich jegens elkander in een geest van broederschap te gedragen.'

Even voorstellen...

Frank Seifart

Xeboren en opgegroeid in Hannover, waar volgens het volksgeloof iedereen een soort Algemeen Beschaafd Duits praat, ging ik begin jaren 90 in Berlijn studeren, met een uitstapje naar Barcelona. Dat laat zich kennen als belangrijk voor mijn toekomst als taalwetenschapper, niet alleen omdat dat ik daar experimentele fonetiek leerde (met sonographen, die op zich draaiende rolltjes papier lijntjes kriebelden), maar vooral omdat ik op weg terug in het vliegtuig in het magazine van Sabena een artikel las over hoe vele talen bedreigd en tegelijkertijd nog niet, of nog niet goed, beschreven zijn. Een kleine twee jaar later zat ik in de Colombiaanse rimbóe in een Indianendorpje de Bora-Mirafña taal te bestuderen vanuit een typologische perspectieve.

Daarmee ben ik doorgegaan in mijn promotieproject over nominale classificeerders in Nijmegen waar ik ook begonnen ben Nederlands te leren, onder ander door actieve deelname aan een boekenclub. Vervolgens heb ik in een groot documentatieproject samen met Colombiaanse en Peruaanse collega's nog verdere talen in het Amazonegebied bestudeerd, vooral het Resígaro dat nu nog slechts twee sprekers telt. Toen heb ik een tijdje in Regensburg les gegeven voordat ik in Leipzig op het *Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology* terecht kwam. Sindsdien ben ik bijster geïnteresseerd geraakt in diachrone aspecten van taal, zoals de ontleening van affixen en de reconstructie van de Witoto taalfamilie. Maar er zijn nog en hoop andere taalwetenschappelijke onderwerpen waarmee ik me bezig hou omdat ik ze zo ontzettend fascinerend vind: de trommeltaal van de Bora's, de typologie van werkwoorden voor aan- en uitkleden, en de

distributed van naamwoorden in gesproken taal, om maar en paar te noemen. Begin dit jaar ben ik dus weer verhuisd naar Nederland en dan ook naar de hoofdstad, met een kantoor met uitzicht op het koninklijke paleis. In deze mooie omgeving ga ik door met mijn onderzoek, vooral over de distributie van taal in reële tijd in gesproken corpora van verschillende talen. Via mijn bijhorende project is trouwens ook Jan Strunk nu op UvA aangesteld (dus nog een nieuwe collega). En natuurlijk geef ik hier les aan heel gemotiveerde UvA-sstudenten, waarbij gelukkig aardige collega's mij ondersteunen en het volledige begrip van OC, OER, EUPHORUS, enz.

Jan Strunk

ai studied linguistics and computational linguistics as well as Germanic linguistics and Scandinavian studies at Ruhr-Universität Bochum in Germany and (computational) linguistics at Stanford University in California. I am currently enrolled as a PhD student at the University of Cologne, where I am working on a corpus linguistic analysis of relative clause extraposition in German under the supervision of Nikolaus Himmelmann. During my studies, I could never really decide whether I wanted to become a computational linguistics, a typologist, or a rather a generativist; so I studied a little bit of everything and worked as a student assistant in all of these areas. It seems that despite this indecision, I can still be potentially useful, especially for projects that require some computational linguistic processing of typological and language documentation data. One project in which I am currently employed as a computational and corpus linguist is the DoBeS comparative corpus

analysis project "The relative frequencies of nouns, pronouns, and verbs cross-linguistically" led by Frank Seifart. Our project used to be based at the Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology in Leipzig, but since Frank relocated to Amsterdam at the beginning of the year and took the project with him to UvA, I am now also employed at UvA and glad that I have the opportunity to get to know Amsterdam and to brush up on my knowledge of Dutch. In addition, I work for a second research project at the University of Cologne called "AUVIS: Audiovisual data mining using the example of event segmentation in multimodal speech data". Since I work both in Amsterdam and in Cologne, I haven't moved to Amsterdam but continued to live in Bochum in the Ruhrgebiet together with my wife Katja. I usually come to Amsterdam for a couple of days every month. In both projects, I am busy with the manual as well as automatic annotation of spoken language corpora

from language documentation projects and the statistical analysis of the annotated data. Other linguistic interests of mine include the syntax of the various varieties of Germanic as well as Kurdish and combining syntactic and psycholinguistic research using both corpus studies as well as experimental methods. Frank Seifart and I are also both members of the steering committee of the German Society for Endangered Languages (<http://www.uni-koeln.de/gbs/>) and try to do some work for documenting and preserving endangered languages (we are always looking for new members in case anyone's interested...). In my free time, I like to read, to collect and play various musical instruments, and to play some soccer every now and then.

Kun je alles zeggen in gebarentaal?

Over taal van doven en slechthorenden

Door Beppie van den Bogaerd

Xebarentalen zijn echte talen, met een eigen woordenschat en een eigen grammatica. Ze ontstaan op natuurlijke wijze in gemeenschappen waar veel doven frequent samenkomen. De meeste dovengemeenschappen ervaren de eigen gebarentaal als een sterke component van hun Dove culturele identiteit. (Dove met een hoofdletter, zoals ook Nederlandse culturele identiteit met een hoofdletter wordt geschreven.) Vandaar dat er ook niet één universele gebarentaal is, net zomin als er één gesproken wereldtaal is.

Iconisch

De meeste gebaren zijn arbitrair, net als de meeste klanken van een woord in gesproken taal niets te maken hebben met de betekenis van dat woord. Een tafel heet in het Nederlands tafel maar het had net zo goed een vlurk kunnen heten. Soms is dat anders, bijvoorbeeld in woorden als kukeleku of sissen. Dan passen de klanken bij de bedoelde betekenis, namelijk: 'het geluid dat een haan of een slang maakt'.

Gebarentalen zijn ook conventioneel, de betekenis die gekoppeld wordt aan een gebaar is door de tijd heen ingesleten, precies als bij woorden. Anders dan bij woorden in gesproken talen zijn (vooral nieuwe) gebaren soms iconisch (of beeldend). Er is dan een overeenkomst tussen onze waarneming van de werkelijkheid en het teken dat gebruikt wordt, in dit geval dus: het gebaar. Figuur 1 geeft daarvan een voorbeeld.

Figuur 1: AUTO

Als je weet dat de twee handen en de beweging van die handen het vasthouden en draaien van een stuur voorstellen, is het niet zo moeilijk om te raden dat dit gebaar AUTO betekent. Het iconische element (stuur vasthouden) is in dit gebaar herkenbaar gebleven.

Van een deel van de gebaren gaat de iconiciteit in de loop der tijd verloren door aanpassingen en doordat mensen het iconische element niet meer herkennen. Toch zorgen juist de iconische aspecten in gebarentalen ervoor dat mensen die elkaars gebarentaal niet kennen, gemakkelijker met elkaar kunnen communiceren dan horende mensen met een verschillende gesproken taal. Een Duitser en een Chinees komen niet erg ver in hun conversatie als ze elkaars taal niet spreken. Maar een dove Duitser en een dove Chinees kunnen binnen een paar dagen of soms zelfs binnen enkele uren hun taal zo aan elkaar aanpassen dat ze toch kunnen communiceren. Dat zie je op internationale congressen waar veel doven zijn die daar ervaring mee hebben. Zij gebruiken dan *International Sign* dat veel meer iconische elementen bevat dan hun eigen conventionele gebarentaal en ze maken ter plekke afspraken (conventies) over de gebaren die zij gebruiken.

Gebarenruimte

Figuur 2

Gebaren worden gemaakt in de zogenoemde gebarenruimte (zie Figuur 2). In deze ruimte kunnen grammaticale relaties in een zin weergegeven worden. Op de website van het Nederlands Gebarentaalcentrum is in de gebarendatabank een korte cursus basisgrammatica te vinden met enkele filmpjes. Een van die filmpjes laat zien hoe twee personen in de ruimte geplaatst worden en hoe de gebaarder kan aangeven wie wat doet of waar iets is. Dit ruimtegebruik is heel typerend voor gebarentalen. Het vormt tegelijkertijd een groot structureel verschil met gesproken talen, waarin dat plaatsen in de ruimte nu eenmaal niet mogelijk is. Zo kun je bijvoorbeeld laten zien of iets voor of na een gegeven gebeurtenis plaatsvindt: door de

gebeurtenis links in de ruimte te positioneren, en het gebaar voor met de rechterhand naar het lichaam toe te gebaren. ERNA zou dan van het lichaam af gebaard worden.

Simultaan

Heel karakteristiek voor gebarentalen is ook het fenomeen simultaneïteit: het gelijktijdig uitdrukken van meerdere grammaticale of lexicale elementen.

Figuur 3

Je kunt het gebaar KOFFIE (Figuur 3) maken met een neutrale gezichtsuitdrukking en dan betekent het: Ik wil koffie. Maar als je je gesprekspartner vragend aankijkt terwijl je koffie gebaart, dan verandert de zin in een vraag: 'Wil je koffie?' Mimiek en de stand van het hoofd of het lichaam geven ook andere grammaticale betekenissen aan, zoals voorwaardelijke bijzinnen ('Als je nog tijd hebt, wil je dan koffie?') of de indirecte rede ('Hij zegt: "Ik wil wel koffie"').

De gelijktijdige uitvoering van mimiek en gebaren is mogelijk doordat gebarentalen gebruikmaken van de 'visueel-manuele modaliteit'. Je communiceert met je handen, je gezicht én je lichaam. Bovendien kun je ze alle drie tegelijkertijd (simultaan) gebruiken. Gesproken talen worden in de 'oraal-auditieve modaliteit' uitgedrukt en waargenomen. De spreker gebruikt zijn stem en zijn mond. Hij kan daarmee tegelijk een klank vormen en die klank beklemtonen of een bepaalde intonatie meegeven, zoals bij een vraag.

Nederlands met gebaren

Het feit dat gebarentalen en gesproken talen verschillende modaliteiten gebruiken, maakt trouwens nog een andere unieke combinatie mogelijk: het tegelijkertijd spreken en gebaren. Dit wordt ook wel Nederlands met Gebaren (NmG) genoemd. NmG wordt gebruikt naast Nederlandse Gebarentaal (NGT). Bij

NmG worden Nederlandse zinnen uitgesproken en tegelijk gebaren gemaakt. Meestal zijn dat werkwoordgebaren en inhoudsgebaren. Doordat dove mensen ook altijd de gesproken taal leren – al is dat soms alleen in geschreven vorm – is er nauw contact tussen de twee talen Nederlands en NGT. Vooral in het contact tussen horenden en doven wordt vaak NmG gebruikt. De dove past zich aan door meer Nederlandse woorden te gebruiken bij het gebaren, en de horende past zich aan door de gebaren die hij of zij kent te maken tijdens het spreken. De voorbeelden hieronder laten een verschil tussen NGT en NmG zien. De hoofdletters geven de gebaren weer.

NGT: KOFFIE WILLEN?

Vertaling: 'Wil je koffie?'

NmG: Wil je koffie?

NGT: KOFFIE

Dovenscholen

In Nederland zijn er zo'n 17.500 dove gebruikers van de Nederlandse Gebarentaal (NGT). Slechts vijf procent van de doofgeboren kinderen heeft ook dove ouders die hun kinderen zelf NGT kunnen leren. Vroeger leerden dove kinderen de gebarentaal op een dovenschool of van andere dove kinderen. Daar lag ook de bron voor de Dovencultuur en de Dovengemeenschap: de gezamenlijke ervaringen in de jonge jaren smeedden sterke banden voor het leven. Tegenwoordig zijn de technische hulpmiddelen om te horen zo goed dat veel dove kinderen het gesproken Nederlands redelijk tot goed kunnen verwerven. De meeste dove kinderen

gaan dan ook naar het regulier onderwijs, en niet meer naar de dovenscholen. Mede hierdoor zou de NGT wel eens een bedreigde taal kunnen worden.

Behalve de doven zelf gebruiken ook hun familieleden de gebarentaal. De grootste groep is die van horende kinderen met dove ouders. Zij worden ook wel coda's genoemd: child of a deaf adult (waarbij adult verwijst naar in elk geval één ouder of opvoeder). Zij leren zowel de gebarentaal als de gesproken taal als eerste taal en zijn dus tweetalig. Verder zijn er veel professionals in het onderwijs en de zorg en tolken NGT, die de communicatie ondersteunen tussen doven en horenden, en de NGT beheersen. NGT is momenteel een levende taal, die in steeds meer situaties gebruikt wordt.

Dus ja, je kunt alles in gebarentaal zeggen, sterker nog: het is een krachtige visuele taal, waarin bijvoorbeeld ook de prachtigste gedichten gemaakt worden.

Beppie van den Bogaerde (1953) is lector Dovenstudies bij Hogeschool Utrecht en is in 2000 gepromoveerd op een studie naar het taalaanbod en de interactie in dove families. Sinds november 2013 is zij ook hoogleraar NGT op de UvA.

Dit artikel is een verkorte versie van het eerder verschenen artikel op www.taalcanon.nl. Hier kun je nog veel meer taalwetenschappelijke artikelen vinden.

Lettersudoku

							S	G
N	S			E		P	R	
O								E
	P	R						
	A			R				
	E		N	S				T
	O					N		
					E			
A		G	R			S		O

De diagonale grijze vakjes vormen een woord, er hoeft niet in elk grijs vakje een andere letter te staan. Succes!

DRONGO
festival
over meertaligheid
27 september 2014

DRONGO festival

27 september 2014 zal de derde editie van het DRONGO festival over meertaligheid plaatsvinden in de Openbare Bibliotheek van Amsterdam. Een festival bedoeld om het brede publiek over allerlei aspect van taal te informeren.

Katja Buts (MA studente Linguistics) en Anne Baker (emerita hoogleraar Taalwetenschap) hebben vorig jaar een stand bemand. Ook toen was er van alles te doen - veel interactieve stands met demonstraties van onderzoek, luistertoetsen enz. Katja en Anne hebben geïnteresseerden een quiz laten invullen over gebaren en doofheid met vragen als *Van wie leert een kind een gebarentaal?* Naar aanleiding van de vragen ontstond natuurlijk een discussie - alle vooroordelen kwamen terug: *waarom is er meer dan een gebarentaal? Is dat niet onhandig?* Op hun stand liep ook een video van een dove moeder die in gesprek was met haar kind. Hier konden de bezoekers zien hoe beiden zowel woorden als gebaren in de communicatie gebruikten.

Alle activiteiten van het DRONGO festival zijn gratis toegankelijk (van 10.00 - 17.00 uur), met uitzondering van het programma in Theater van 't Woord op de 7e verdieping.

Binnenkort zal het programma te vinden zijn op www.drongofestival.nl

La grande finale

Scriptiesamenvattingen van 16 bachelorstudenten

Eerste- en tweede-taalverwerving

'Successieve en Simultane Vreemde-Taalverwerving in het Nederlands Voortgezet Onderwijs.'

Ard Elzenga

Begeleider: R. Schoonen

In deze scriptie wordt een vergelijking gemaakt tussen successieve en simultane vreemde-taalverwerving in het Nederlands onderwijs van vreemde talen.

In het theoretisch kader is allereerst beschreven hoe deze taalverwerving zich verhoudt tot vroege taalverwerving. Vaak verloopt vroege taalverwerving probleemloos, maar in het geval van subtractieve tweetaligheid bleken er toch onvolkomenheden in het taalverwervingsproces te bestaan.

Daarnaast zijn belanghebbende factoren op gebied van vreemde-taalverwerving besproken. In het bijzonder motivatie en cross-linguïstische factoren, omdat aangenomen is dat deze per vreemde taal kunnen verschillen en daarom van belang zijn wanneer er gesproken wordt over meertalige vreemde-taalverwerving. Uit verschillende onderzoeken bleek tweetaligheid en successieve verwerving een positieve invloed te hebben bij het leren van een nieuwe taal vergeleken met eentaligheid.

Er is echter weinig onderzoek gedaan naar simultane vreemde-taalverwerving. Door ontbreken van dergelijk onderzoek is er niet bekend of dit effectief taalonderwijs is. Toch is dit de manier hoe vreemde talen worden aangeboden in het huidige Nederlandse onderwijs.

In het empirisch onderzoek van deze scriptie zijn twee groepen vergeleken op hun woordenschat in het Engels en Duits. Eén groep volgt regulier-vwo en heeft talen simultaan aangeboden gekregen en de andere groep volgt tweetalig-vwo en heeft talen successief aangeboden gekregen. Zowel op het Engels als het Duits scoorde de tweetalige groep hoger dan de reguliere groep, ondanks dat beide groepen een even groot aanbod in het Duits hebben gehad. De reden hiervoor is dat de tweetalige groep het Engels al zo goed heeft verworven, dat het een tweede taal geworden is en het daarom een positief effect heeft op het leren van een derde taal. Zo is aangetoond dat een successief taalaanbod de voorkeur geniet ten opzichte van een simultaan taal-aanbod, wat implicaties voor het Nederlandse onderwijs zou kunnen hebben.

'Woordassociaties van kinderen in relatie tot leesniveau en taalachtergrond.'

Floor Koet

Begeleider: R. Schoonen

De participanten, T1- en T2-sprekers van het Nederlands, hebben een leestoets gemaakt om hun begrip leesniveau te meten en ze hebben een continue woordassociatietask uitgevoerd.

Er werd verondersteld dat T2-kinderen een voordeel hebben van hun vroege tweetaligheid en dat zij daardoor meer abstracte semantische associaties zouden maken, wat duidt op een meer volwassen intern lexicon. In dit onderzoek werd een dergelijk verband niet gevonden. Er was weinig verschil tussen de woordassociaties van T1- en T2-kinderen. De enige verschillen die zijn gevonden duiden juist op een achterstand van T2-kinderen, en dus niet de verwachte voorsprong.

Een tweede veronderstelling in dit onderzoek was dat kinderen met een hoger begrip leesniveau volwassener zouden overkomen dan kinderen met een lager begrip leesniveau, en dus meer abstracte semantische associaties zouden maken. Tussen leesniveau en de soort woordassociaties die de kinderen maakten zijn enkele verschillen gevonden die deze hypothese bevestigen.

Tenslotte is gekeken of de verbanden die gevonden zijn tussen leesniveau en woordassociaties verklaard worden door taalachtergrond. Dit zou betekenen dat er een interactie-effect bestaat tussen leesniveau en taalachtergrond. Het verband tussen leesniveau en woordassociaties zou dan enkel bestaan doordat de taalachtergrond van de participanten hun leesniveau beïnvloedt. Dit was in dit onderzoek niet het geval.

Interferentie van het Fries bij de werkwoordsvervoegingen in de verleden tijd van het Nederlands bij vijf- en zesjarige kinderen met Fries als moedertaal.'

Nynke Dijkstra

Begeleider: J. Rispen

Ongeveer de helft van de kinderen in Friesland groeit op met de minderheidstaal Fries als moedertaal of als één van de moedertalen. Aangezien het Nederlands hier de meerderheidstaal is, kunnen deze kinderen tweetalig genoemd worden. Tweetalige kinderen bevinden zich vaak in een situatie waarin ze relatief minder input van elke taal krijgen, wat zou kunnen zorgen voor een verschil in de taalontwikkeling vergeleken met monolinguale Nederlandstalige leeftijdsgenoten. Er kunnen verschillen ontstaan in ontwikkeling onder andere op het gebied van morfosyntactische structuren, bijvoorbeeld als gevolg van 'linguistic transfer'.

Kinderen met Nederlands als moedertaal lijken eerder te neigen naar het gebruik van de allomorf *-te* bij het vervoegen van werkwoorden in de verleden tijd. Is dit bij kinderen met Fries als moedertaal ook het geval? Zijn deze tweetalige kinderen vergelijkbaar betreffende de productie van de Nederlandse verleden tijd? Of zorgen de verschillen tussen het Nederlandse werkwoordstelsel en het Friese werkwoordstelsel voor andere vervoegingen? De onderzoeksvraag luidt daarom als volgt: *In hoeverre is er sprake van interferentie van het Fries bij de werkwoordsvervoegingen in de verleden tijd van het Nederlands bij vijf- en zesjarige kinderen met Fries als moedertaal?*

Een bijbehorende hypothese is dat de Friese kinderen net als de Nederlandse kinderen een voorliefde zullen hebben voor de *-te* allomorf, omdat de Friese regelmatige werkwoorden eindigend op *-e* niet veel afwijken van de Nederlandse regelmatige werkwoorden.

Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden zijn een werkwoordentask en een woordenschattask afgenomen bij 17 Friese bilinguale kinderen met een zojuist geschetst profiel, waarvan de scores vervolgens vergeleken zijn met de scores van 18 kinderen met ongeveer dezelfde leeftijd en Nederlands als moedertaal. De woordenschattask is afgenomen om te kijken of de woordenschat tussen beide groepen vergelijkbaar is, en om zo een eventueel verschil in scores op de werkwoorden beter te kunnen verklaren.

Lees je een interessante abstract en wil je er meer over weten? Schroom dan niet de desbetreffende student te mailen of aan te spreken om vragen te stellen!

Typologie

'A cross-linguistic study of the morphology and semantics of the middle voice.'

Marieke Olthof

Begeleiders: J. Audring & M. Van Rijn

Deze scriptie bespreekt een cross-linguïstische studie naar de morfologie en semantiek van de middle voice. De middle is een linguïstische categorie die met heel verschillende verbale vormen in talen wordt uitgedrukt en onder andere reflexieve, reciproque, passieve en autobenefactieve betekenissen kan dragen. Deze morfologische en semantische verscheidenheid roept de vraag op wat deze verba toch in één gemeenschappelijke categorie, de middle, bijeenbrengt.

Naar aanleiding van deze vraag heeft Kemmer (1993) een typologisch onderzoek gedaan naar de middle in 32 talen. Zij heeft een inventarisatie gemaakt van de morfologische kenmerken van de middle en een semantische kaart opgesteld van de middle betekenissen. De semantische situatietypes op deze kaart blijken een coherent domein te vormen. Op deze manier toont Kemmer aan dat de middle ondanks de diversiteit een consistente categorie is.

Om te toetsen of de gevonden kenmerken van de middle universeel zijn moeten echter meer talen onderzocht worden. Deze scriptie bekijkt daarom de vorm en betekenis van de middle in acht talen die Kemmer niet bestudeerd heeft. Vanwege mogelijke typologische variatie is gekozen voor talen uit verschillende taalfamilies en genera. Voor de acht talen is onderzocht of de eigenschappen van de middle overeenkomen met de kenmerken die Kemmer heeft onderscheiden.

In grote lijnen bevestigen de resultaten Kemmers bevindingen. De vormkenmerken van de middle in de talen stemmen overeen met de door Kemmer herkende vormen. Daarnaast vallen de betekenissen van de middle in deze talen binnen het semantische domein dat Kemmer heeft geschetst. Wel lijken enkele aanpassingen in de semantische kaart noodzakelijk. Ten eerste is een extra middle situatietype voor statieve of resultatieve betekenissen vereist. Ten tweede blijken sommige situatietypes op basis van deze talen minder centraal op de semantische kaart te liggen dan Kemmer heeft voorgesteld. Ten derde lijken enkele situatietypes te moeten worden herzien wat betreft hun thematische rollen.

'The Rich Agreement Hypothesis from a Functional-Typological Perspective: 'Verb Movement' across Adverbs and Paradigms.'

Jeroen Willemsen

Begeleider: E. van Lier

In deze scriptie onderzoek ik de generativistische stelling dat er een causaal verband is tussen rijke verbale inflectie en de volgorde van werkwoorden en zinsbijwoorden, beter bekend als The Rich Agreement Hypothesis, en plaats deze in een functionalistisch perspectief.

Ik laat zien dat, bezien vanuit dit perspectief, de hypothese geen stand houdt. Ik presenteer hierbij data uit een typologisch onderzoek dat ik uitgevoerd heb, welke zowel tegenvoorbeelden als onanalyseerbare talen laten zien. Ik laat verder zien dat het verband tussen rijke verbale inflectie en woordvolgorde, zoals geopperd door proponenten van de hypothese, feitelijk niet-bestaand is, en voorzie vervolgens in een mogelijke verklaring voor waarom bepaalde talen 'werkwoordsverplaatsing' laten zien. Ik doe dit door middel van een diachrone analyse van Germaanse talen, welke deels gebaseerd is op Functional Grammar.

Discourse

'Toch maar wel. De rol van partikels in het Nederlands en Duits'

Annemarie Smit

Begeleider: H. Olbertz

Het Nederlands kent een groepje woorden dat opvallend lastig te definiëren blijkt: partikels. Deze woorden dragen op zichzelf geen betekenis, en de rol die ze spelen in een zin is afhankelijk van de context. In dit onderzoek ligt de nadruk op schakeringspartikels: partikels die een gehele uiting op subtiele wijze schakeren.

Er is onderzocht op welke mogelijke manieren de veelgebruikte schakeringspartikels *maar*, *wel* en *toch* verschillende zinstypen schakeren in het Nederlands. Hierbij is ter ondersteuning gebruikt gemaakt van het Eindhoven Corpus. Hiernaast is er een vergelijking gemaakt tussen het Nederlands en het Duits wat betreft deze drie partikels. Het Duits is, net als het Nederlands, een zeer partikelrijke taal.

Er is onderzocht of het Duits partikels kent met dezelfde functie als het Nederlandse *maar*, *wel* en *toch*, en of deze talen op dit gebied misschien cognaten hebben.

Differential object marking in de Balkan.'

Lisa de Graaf

Begeleider: S. Lestrade

De Balkan is een *linguistic area*, wat inhoudt dat de talen gelegen in dit gebied door hevig taalcontact een aantal kenmerken zijn gaan delen. In dit onderzoek is één zo'n kenmerk behandeld, namelijk object-reduplicatie.

De insteek was om te onderzoeken of het kenmerk eventueel vanuit een andere hoek bekeken kon worden en gezien kon worden als *differential object marking*. *Differential object marking* is het verschillend markeren van een subgroep van objecten door de invloed van bepaalde factoren, zoals *animacy*. Zaken als woordvolgorde, pluraliteit en *gender* werken niet als factoren voor DOM. Dit geldt als een gespleten naamvals-systeem.

Nu is object reduplicatie door middel van een clitic een manier om DOM te hanteren. Echter er is niet altijd duidelijk wat de factor is en of de factor wel onder DOM valt of dat het hier een ander systeem betreft. De vraag is of het systeem volledig gegrammaticaliseerd moet zijn om DOM genoemd te worden of dat optioneel gebruik ook mogelijk is. Daarbij moet het kenmerk voldoende verschillend zijn aan de omliggende talen om een kenmerk van de Balkan Sprachbund te zijn. Deze zaken zijn onderzocht voor de talen van de Balkan (Bulgaars, Modern Grieks, Roemeens, Servisch-Kroatisch en Macedonisch) en daarbuiten namelijk Russisch, Hongaars en Spaans.

De conclusie luidt dat de stelling *Het kenmerk object reduplicatie/clitic doubling in de Balkan Sprachbund kan gezien worden als DOM* ongeldig is omdat DOM niet alleen voorkomt in de talen van Balkan maar ook daaromheen. Echter de vorm - *clitic doubling* - en de factoren - topicalisatie, specificiteit en *animacy* - gelden niet voor de talen buiten de Balkan. Juist die vorm en die factoren maken de talen binnen de Sprachbund bijzonder. Die twee aspecten worden correct benadrukt in de benoeming van het kenmerk als object reduplicatie/ *clitic doubling* in tegenstelling tot DOM dat de eenheid binnen de Balkan vertekend weer zou geven.

Fonetiek & Fonologie

'Modelling second language acquisition with computational neural networks'

'Reducing Articulatory Effort in Non-Word Tokens: The Word Frequency Effect on Intervocalic Lenition of /t d/ in Danish'

'Initial plosive consonants of the Low-Saxon dialect of Raalte.'

Maartje ter Hoeve Begeleider: P. Boersma

Merel Maslowski Begeleider: P. Boersma

Marja Caverlé begeleider: P. Boersma

Een computationeel neurale netwerk kan gezien worden als een versimpeld model van het menselijk brein. Het bestaat uit verschillende lagen knopen die met elkaar in verbinding staan, net zoals zenuwcellen in het brein met elkaar verbonden zijn. In mijn scriptie heb ik neurale netwerken gebruikt om de vraag te beantwoorden hoe de fonologische ontwikkeling van laat-bilinguale sprekers zich ontwikkelt. Daarbij is gekeken naar drie scenario's: (1) een spreker leert een tweede taal die meer fonemen bevat dan haar eerste taal, (2) een spreker leert een tweede taal die minder fonemen bevat dan haar eerste taal, en (3) een spreker leert een tweede taal die eenzelfde soort contrast bevat als haar eerste taal, maar waarbij de grens tussen dit contrast verschilt in de twee talen (bv. een verschillende VOT).

Voor het fonologische systeem van een bilinguale spreker zijn twee mogelijkheden: (1) de spreker heeft twee aparte fonologische systemen, één voor haar eerste taal en één voor haar tweede taal, of (2) een bilinguale spreker ontwikkelt een bilinguaal fonologisch systeem, waarin de fonologie van beide talen wordt samengebracht en zelfs aangepast wordt op basis van de twee talen.

Om deze twee hypothesen voor de drie geschetste scenario's te testen is gebruik gemaakt van drie neurale netwerken; één voor elk scenario. Deze drie netwerken bestaan uit vier lagen: (1) een auditieve laag, (2) een fonologische laag, (3) een lexicon laag voor de eerste taal, en (4) een lexicon laag voor de tweede taal (zie afbeelding).

In de meeste gevallen ontwikkelen de netwerken twee gescheiden fonologische systemen, zoals voorspeld werd door hypothese (1). Echter, de hoeveelheid taalinput die de netwerken krijgen is sturend voor het wel of niet goed kunnen scheiden van de fonologische systemen.

Spraakklanken in hoogfrequente woorden hebben meer kans om gereduceerd te worden dan spraakklanken in laagfrequente woorden, omdat fonologische processen vaker in hoogfrequente woord-en worden toegepast. Hier is onderzocht in hoeverre Denen /t d/ verzwakken in inter-vocalische positie in morfologisch verschillende nonsenswoorden, om te testen of het frequentie-effect ook optreedt in nieuwe woorden. Het effect van frequentie op lenitie is getoetst door sprekers driemaal dezelfde nonsensstekst te laten op-lezen, waarin ieder doelwoord een aantal keer voorkomt. Omdat fonologische kennis kan variëren tussen taalgemeenschappen, zijn sprekers van twee verschillende dialecten geselecteerd. De resultaten laten zien dat lenitie van /t d/ in intervocalische positie meer voorkomt naarmate nieuwe woorden vaker worden uitgesproken, maar alleen wanneer de morfologie van het woord daadwerkelijk lenitie toestaat. Deze resultaten zijn hetzelfde voor beide taal-gemeenschappen, en wijzen erop dat zowel morfologische kennis als woordrepetitie een rol spelen bij het verzwakken van /t d/. Voor dit verband tussen lenitie en woordrepetitie worden mogelijke oorzaken besproken.

Een contrast tussen stemloze geaspireerde en stemhebbende ongeaspireerde plosieven wordt als typologisch ongebruikelijk beschouwd omdat dit tegen het Size principle en de Optimal Dispersion Theory ingaat. Toch werd dit contrast door Helgason en Ringen (2008) gevonden in het Centraal Standaard Zweeds. Data van de Morfologische en Fonologische Atlas der Nederlandse Dialecten (Meertens Instituut), suggereren indirect dat het Nedersaksische dialect gesproken te Raalte (OV) dit contrast ook kent. Dit onderzoek kijkt of dit contrast inderdaad ook vindbaar is in het dialect gesproken te Raalte, door de vijf beginconsonanten /p/, /t/, /k/, /b/ en /d/ te vergelijken met het Nederlands gesproken in Noord-Holland. Hoewel de gevonden gemiddelden pleiten voor een typologisch onlogisch contrast, wordt er geen significant verschil gevonden tussen de twee groepen. Mogelijke oorzaken worden bediscussieerd.

Psycholinguïstiek

'Procedureel systeem of Interactieve specialisatie? Een vergelijking tussen twee neurocognitieve theorieën in het verklaren van dyslexie.'

Kees van Doorn

Begeleider: J. Rispens

In deze scriptie zal ik twee neurocognitieve theorieën van ontwikkeling met elkaar vergelijken om te zien in hoeverre zij in staat zijn de verschillende kenmerken van dyslexie te verklaren. Als eerste zal ik kijken naar de Procedural Deficit Hypothesis (PDH) zoals voorgesteld door o.a. Michael Ullman (Ullman & Pierpont, 2005). Hierin wordt beweerd dat de cognitieve taken die nodig zijn voor gesproken en geschreven taal verdeeld zijn over wat zij noemen het 'procedurele' en 'declaratieve' systeem. Bij mensen met SLI of dyslexie zou er een beperking zijn in het procedurele systeem, wat zorgt voor niet alleen de beperking in het leren van taal maar ook in andere vaardigheden.

Vervolgens zal ik de Interactive Specialization theorie (IS) van Mark Johnson onder de loep nemen (Johnson, 2011). Deze theorie stelt, kort samengevat, dat de verschillende specialisaties in de hersenen zich ontwikkelen door middel van een soort touwtrekwedstrijd waarbij het 'winnende' gebied niet alleen dominant wordt, maar het 'verliezende' gedeelte ook onderdrukt wordt. Dit geldt niet alleen voor de gebieden maar ook voor de verbanden onderling en zo komt door deze interactie een specialisatie van verschillende gebieden naar boven. In tegenstelling tot de PDH van Ullman is deze theorie niet specifiek gericht op het verklaren van taalproblemen zoals SLI en dyslexie, maar gaat het over de algemene ontwikkeling van de hersenen en cognitie. Hier valt taalvaardigheid uiteraard ook onder dus de theorie zou ook verschijnselen als dyslexie moeten kunnen verklaren. Mitchell noemt deze toepassing van de theorie al kort in zijn overzichtsartikel (Mitchell, 2011).

Na een uiteenzetting van de theorieën zal ik ze tegenover elkaar zetten om te kijken in hoeverre ze verschillende kenmerken van dyslexie kunnen verklaren en waar de tekortkomingen liggen.

'De mentale representatie van tijd bij moedertaalsprekers van het Engels en moedertaalsprekers van het Mandarijn'

Desiré van den Berg

begeleider: I. Van Alphen

In het Engels worden horizontale spatiale metaforen gebruikt om tijd uit te drukken. Denk hierbij aan uitdrukkingen als "walking towards a bright tomorrow" en "Christmas is ahead of us". In het Mandarijn Chinees worden naast horizontale, vaker verticale metaforen voor tijd gebruikt, in tegenstelling tot het Engels. Chinezen spreken over "the week below" als ze het over "next week" hebben. Zou je kunnen zeggen dat Chinezen hierdoor anders over tijd denken in hun hoofd? Dus dat ze een andere mentale representatie hebben van het abstracte concept "tijd"? Boroditsky beweert in haar paper "Does language shape thought? Mandarin and English speakers' conceptions of time" (2001) dat dit inderdaad zo is. Zij concludeert naar aanleiding van meerdere onderzoeken dat taal veel invloed heeft op het vormen van denken in abstracte domeinen, zoals bijvoorbeeld tijd. In mijn scriptieonderzoek is een doorslaggevend experiment van Boroditsky kleinschalig gekopieerd en getoetst op in totaal 9 proefpersonen met het Engels als eerste taal en geen kennis van het Mandarijn, en 6 proefpersonen die als moedertaal Mandarijn hebben en daarnaast vloeiend Engels spreken. Het experiment is afgenomen in het Engels bij alle proefpersonen, ongeacht talige achtergrond. Dit zou volgens Boroditsky bewijzen bij de Chinese deelnemers dat als zij inderdaad een voorkeur geven aan verticale spatiale metaforen in het Engels - terwijl dit in deze taal niet gebruikelijk is -, de moedertaal van een spreker een diepgeworteld effect heeft op diens manier van denken. In het Engels bestaan verticale metaforen namelijk wel (bijv. "this necklace has come down from my grandmother"), maar het gebruik hiervan is in veel mindere mate dan in het Chinees, waarbij verticale metaforen juist bij tijd de overhand hebben. De onderzoeksresultaten van het scriptieonderzoek vertonen overeenkomsten met Boroditsky's resultaten, maar ook een opvallend verschil, dat desondanks te verklaren valt met Boroditsky's theorie.

'Nonwoord repetitie bij volwassenen: Een relationele studie in het licht van twee theorieën.'

Sascha Couvee

Begeleider: J. Rispens

Nonwoord repetitie (NWR) is een veel onderzochte taak. Onderzoek is vooral gedaan bij kinderen, en dan vooral bij kinderen met taalproblemen als SLI en dyslexie. Op het gebied van NWR zijn er grofweg twee grote theorieën, de eerste is dat NWR vooral een maat is van de capaciteit van het fonologisch kortetermijngeheugen uit het werkgeheugenmodel van Baddeley en Hitch (1974). De tweede theorie van onder andere Metsala (1999), de *lexical restructuring hypothesis*, zegt dat NWR vooral wordt beïnvloed door lexicale en sublexicale processen. Om meer inzicht te krijgen in NWR bij volwassenen zijn twee groepen volwassenen met een normale taalontwikkeling onderzocht, de eerste groep bestond uit 12 mensen die een mbo hadden afgerond (gemiddelde leeftijd = 25;10), de tweede bestond uit 12 universiteitsstudenten (gemiddelde leeftijd = 24;0). Er is een *digit span* afgenomen om het fonologisch kortetermijngeheugen te testen en een woordenschattest, de PPVT, naast natuurlijk een NWR-taak. Uitkomsten ondersteunen vooral de *lexical restructuring hypothesis*. NWR bleek in beide groepen sterk te correleren met woordenschat en niet met de *digit span*. Opvallend was dat er een significant verschil was tussen beide groepen in woordenschat maar dat er geen significant verschil was tussen beide groepen in NWR.

Gebarentaal

'Het mappingprobleem bij afasie van Broca - een casestudie'

Anouk Reijers

Begeleider: J. Rispen

'De linguïstische functies van headnods in de Nederlandse Gebarentaal.'

Dalene Venter

begeleider: R. Pfau

'Zinsontkenning in NGT: een corpus-gebaseerde studie.'

Anique Schüller

begeleider: R. Pfau

In deze scriptie is een casestudie uitgevoerd bij een patiënt met afasie van Broca om na te gaan wat de vaardigheden dan wel moeilijkheden zijn bij het begrijpen en produceren van zowel werkwoorden als zinnen. Het is bekend dat agrammatische afasiepatiënten moeite hebben met het toekennen van de juiste thematische rollen in een zin waarin de woordvolgorde afwijkt van de basisvolgorde in een actieve zin (Subject- Verbum - Object). Dit geldt voor zowel begrip als productie. De basis van dit onderzoek ligt in drie artikelen die het zogenaamde mappingprobleem bespreken. Achtereenvolgens worden de studies van Caramazza & Zurif (1976), Schwartz, Saffran & Marin (1980), en Marshall (1995) geanalyseerd. Het mappingprobleem kan in het kort als volgt geformuleerd worden: de oorzaak van het begripsprobleem bij afasie van Broca berust in een stoornis van het "mappen" (toekennen) van thematische rollen op de syntactische rollen in een zin.

Het vermeende mappingprobleem zal onderzocht worden door middel van een casestudie van een patiënt met afasie van Broca. De onderzoeksvraag luidt: Is er bij deze patiënt sprake van een mappingprobleem, en zo ja, hoe uit zich dat?

Om deze onderzoeksvraag te beantwoorden, zijn de volgende tests geselecteerd om zo goed mogelijk inzicht te krijgen in de vaardigheden van deze patiënt: werkwoordbegrip, zinsbegrip, zinsanagrammen met plaatjes, en grammaticaliteitsbeoordeling. Met deze tests kan worden nagegaan of er sprake is van een lexicale stoornis of van een mappingprobleem. De resultaten laten zien dat het werkwoordsbegrip van deze patiënt goed is, het zinsbegrip matig, en het beoordelen van thematische rollen binnen een zin zwak is. Bij vijf van de zeven gemaakte fouten op de zinsbegriptaak koos de patiënt voor de afleider met verwisselde thematische rollen, en slechts twee keer voor de lexicale afleider. Daarentegen is haar productie goed te noemen. Op basis van de gemaakte fouten in het zinsbegrip kan gezegd worden dat deze patiënt een mappingprobleem heeft en geen lexicale stoornis.

Headnods zijn deel van de non manuele markeerders die verschillende prosodische en linguïstische functies dragen in de online productie van gebarentalen. De kinetische kenmerken van een headnod zijn een beweging naar boven, naar beneden of een combinatie van beide die afwijkt van de neutrale positie van het hoofd. Headnods komen niet overeen met algemene hoofdbewegingen, vooral omdat deze non manuele markeerder kenmerken en functies draagt die noodzakelijk zijn voor vloeiende communicatie. Er is weinig onderzoek gedaan naar functies van headnods in de Nederlandse Gebarentaal (NGT) met als gevolg dat nog niet alle functies zijn vastgesteld. Het onderzoek dat in deze scriptie is gedaan, is gebaseerd op clips uit het Corpus NGT van de Radboud Universiteit te Nijmegen. Hierbij zijn filmpjes getranscribeerd in ELAN en later geanalyseerd. In elk getranscribeerd fragment zitten twee dove participanten. Omdat headnods nooit het directe subject waren van vorige onderzoeken, is er relatief weinig informatie beschikbaar over dit onderwerp in artikelen alsmede is er ook relatief weinig getranscribeerde data te vinden in ELAN met betrekking tot deze markeerder. Door deze omstandigheden verliep het analyseren wat langzamer, waardoor de analyse nog niet is afgerond. Hierdoor kunnen de resultaten nog niet gepresenteerd worden in deze samenvatting. Mijn algemene verwachtingen zullen waarschijnlijk overeen komen met de resultaten, namelijk dat headnods in de Nederlandse Gebarentaal vooral de functies zullen dragen van grens-markeerder, positieve polariteit, nadruk en backchanneling. Maar ik blijf hopen op (verassende) andere functies in de definitieve afronding.

Zoals in iedere natuurlijk taal heeft men ook in gebarentalen de mogelijkheid om een propositie ontkennend te maken. Daar gebarentalen gebruik maken van een andere modaliteit, namelijk visueel-manueel, wordt een ontkenning op een andere manier geuit. Hierbij is het interessant dat gebarentalen op twee manieren een ontkenning kunnen uitdrukken. Dit kan middels een gebaar (manueel), maar ook hoofdschudden (non-manueel) vervult deze syntactische functie in gebarentalen. De manier van ontkennen is taalspecifiek, sommige gebarentalen zijn dominant in manuele expressie, andere gebarentalen zijn non-manueel dominant.

In deze scriptie is een typologische inventarisatie gemaakt van beide vormen van ontkenning, vervolgens is er gekeken naar de voorkeur van de Nederlandse Gebarentaal (NGT). Dit is ondersteund door een eigen onderzoek in het Corpus NGT te Nijmegen. Om een extra dimensie aan het onderzoek te geven is de invloed van de sociolinguïstische factor 'leeftijd' bestudeerd. Hierbij zijn twee generaties bekeken. In deze groepen zitten uitsluitend mannen, zij zijn allen prelinguaal doof en gebruiken NGT als moedertaal. Verder bevat het bekeken materiaal spontane data. Door de jaren heen is de vorm van dovenonderwijs veel veranderd, waar de oude generatie (60-80 jaar) veelal oraal onderwijs heeft genoten, werd bij de jongere generatie (20-40 jaar) steeds meer gebarentaal in de lessen geïncorporeerd. Het lijkt relevant te zijn om deze extra factor mee te nemen bij het onderzoek.

Het onderzoek en de analyse zijn nog niet afgerond dus daarover valt nog niet veel te zeggen. Uit de eerste resultaten lijkt NGT een non-manueel dominante gebarentaal te zijn. Bij verdere analyse van de resultaten verwacht ik geen grote veranderingen in deze tendens.

Sociolinguïstiek

Het gesticulatiegedrag van gebarentaalvaardigen.'

Marloes Veelbehr

begeleider: R. Pfau

'The effect of social inequality in contact-induced language change.'

Simone Mooij

begeleider: F. Seifart

'Directieven in het Nederlands: het sturen van studenten door docenten middels taal.'

Joris Heine

begeleider: I. van Alphen

De handbewegingen die men tijdens het spreken produceert, worden ook wel gesticulaties genoemd. Gesticulaties zijn niet de enige handbewegingen die kunnen verschijnen in een taal. Het is ook mogelijk om gehele talige en grammaticale uitspraken te maken met handbewegingen: gebarentaal. Mijn beheersing van een gebarentaal lijkt eraan bijgedragen te hebben dat het beschrijven van ruimtelijke situaties mij beter afgaat dan voorheen. In dit scriptieonderzoek wordt gekeken of het leren van een gebarentaal als tweede taal het gesticulatiegedrag mogelijk beïnvloedt.

Door middel van een klein experiment is de data verzameld. Dit was een test waarbij twee proefpersonen aanwezig waren: een tekenaar en een verteller. De verteller kreeg een afbeelding te zien van een woonkamer, waarna ze moest beschrijven wat er op de afbeelding te zien was. De tekenaar moest dit tekenen en de verteller kon niet zien wat er getekend werd. Uit eerder onderzoek blijkt dat er veel gesticulaties worden geproduceerd bij het beschrijven van een ruimtelijke situatie om zo ondersteuning te geven aan de gesproken taal. De vertellers waren op te splitsen in participanten die gebarentaal als tweede taal hebben geleerd en participanten die geen gebarentaal beheersen. De verschillen in het gesticulatiegedrag van deze twee groepen participanten worden nog geanalyseerd, dus de resultaten zullen later volgen.

Deze scriptie onderzoekt de rol van sociale ongelijkheid op taalverandering in contacttalen. Contacttalen zijn nieuwe talen die ontstaan zijn door contact tussen mensen die verschillende talen spreken. Deze talen zijn ontstaan binnen twee generaties en men kan taalkundige structuren vinden die te herleiden zijn naar meer dan één andere taal. Om meer kennis te verschaffen over hoe sociale factoren taalkundige structuren kunnen beïnvloeden, heb ik sociale ongelijkheid en noun phrase structuren in het Louisiana Creole en Michif onderzocht. Ik veronderstel dat meer sociale ongelijkheid leidt tot minder herleidbare structuren uit het Frans – (een van) de lexifier(s) in deze contacttalen.

Om deze hypothese te testen heb ik naar vijf sociale factoren gekeken in de twee onderzochte contacttalen: (1) politieke ongelijkheid, (2) economische ongelijkheid, (3) relatief aantal tweetalige sprekers, (4) relatief aantal Franse moedertaalsprekers, en (5) attitude tegenover Frans.

Daarnaast heb ik vijf taalkundige structurele factoren in de NPs van Michif en Louisiana Creole onderzocht: (1) geslachtsonderscheid in pronomina, (2) beleefdheidsonderscheid in tweedeperson pronomina, (3) markering van bezit in noun phrases, (4) geslacht- en getalonderscheid in indefiniete lidwoorden, en (5) basis van indefiniete pronomina.

Met zekerheid kan gezegd worden dat Louisiana Creole is ontstaan ten tijde van meer sociale ongelijkheid in de taalgemeenschap dan wanneer het Michif ontstond. Een interessante observatie houdt in dat sociale ongelijkheid mogelijk kan leiden tot het behoud van het beleefdheidsonderscheid. Echter weerspiegelt het contrast in sociale ongelijkheid zich niet in het totale aantal behouden Franse structuren in de twee contact talen: zowel Michif als Louisiana Creole's noun phrases kennen een gelijk aantal vanuit het Frans herleidbare taalkundige structuren.

De directief is een taalhandelingstype dat vaak voorkomt in taalgebruik. Uitingen van dit taalhandelingstype worden gezien als fundamenteel omdat ze worden gebruikt om de desideratieve en instrumentele functie uit te drukken, twee functies die hun intreden doen in de vroegste fase van de ontwikkeling van de mens. Het gebruik van directieven is onderzocht in diverse talen, waaronder het Spaans, Japans en Engels. Tot op heden is echter geen onderzoek gedaan specifiek gericht op realisaties van directieven in het Nederlands.

Het primaire doel van deze bachelor-scriptie is de inventarisatie van realisaties van directieven in Nederlands taalgebruik te classificeren door middel van empirisch onderzoek. Voor de classificatie van directieven is informatie verzameld uit relevante literatuur, aan de hand daarvan is gekozen voor drie niveaus waarop directieven kunnen worden onderscheiden: dwingendheid, indirectheid en zinstype. De corpusdata die in het onderzoek worden gebruikt zijn afkomstig van transcripten van één-op-één gesprekken tussen docenten en Havo-4-scholieren op een middelbare school. Deze gesprekken maken deel uit van een documentaire-serie waarvoor zes weken lang beeld en geluid is opgenomen in een Nederlandse middelbare school. De corpusdata zijn onderworpen aan een conversationale analyse.

De verwachte resultaten van de inventarisatie en conversationale analyse van directieven zijn als volgt: de frequentie en de typen van realisaties van directieven zijn sterk afhankelijk van de gesprekssituatie. Docenten gebruiken aan het eind van een langdurige discussie vaak directieven die met een relatief hoge mate van dwingendheid worden geassocieerd. Dit soort directieven zijn veeluit van het zinstype imperatief en neigen direct te zijn. Daarentegen gebruiken docenten in gesprekssituaties waarin weinig discussie is veelal directieven die minder dwingend en meer optioneel van aard zijn. Dit soort directieven zijn voornamelijk indirect en van het zinstype interrogatief. De linguïstische structuren van realisaties van directieven tonen een grote mate van gevarieerdheid.

Verschrikkelijk (leuk), joh!

NGT 1, 2 en 3

Door Kim van Weering

Vak: Nederlandse Gebarentaal 1, 2 en 3 (in de vorm van een minor)

Docent: Marijke Scheffener

Voor wie: eerstejaars gebarentaalwetenschappers.

Niveau: Enig kritiekpuntje is wellicht dat het af en toe wat kinderlijk is allemaal. De verhalen die we na moeten doen komen voornamelijk uit kinderboeken en daarom doen we dan ook geregeld een slak, sneeuwman of aap na. Voor mij als derdejaars studente Taal & Communicatie is dit dus weer een heel andere kant van universitair les krijgen.

Oordeel docent: Marijke begroette ons bij binnenkomst met een uiterst vrolijk "hallo"-gebaar. Ze is elke les weer even enthousiast en geeft altijd goede tips. Als je even een black-out hebt of je opgenomen filmpje niet helemaal optimaal is, weet ze toch altijd

de goede dingen er uit te halen. Als je iets niet goed doet, zegt ze dat natuurlijk ook, maar nooit op een manier dat het vervelend is.

Algemeen oordeel: Nu, ruim een half jaar later kunnen we ons al aardig goed redden in gebarenland. We hebben na drie modules al flink wat thema's en grammatica gehad en kunnen bijvoorbeeld onze eigen woonomgeving helemaal beschrijven of van alles vertellen over onze hobby's. Nu ben ik heel erg blij dat ik voor deze minor gekozen heb. Het is heerlijk rustig om na een druk weekend op maandagochtend je stem niet te hoeven gebruiken!

Ik mis wel een beetje theorie, want wat we doen is allemaal praktisch. Ik zou het leuk en interessant vinden als er ook wat literatuur voorhanden is, om me echt wat meer in de dovencultuur te verdiepen.

De minor gebarentaal (of een deel ervan) is zeker een aanrader voor studenten die ervan houden om echt iets te doen, in plaats van alleen maar artikelen te lezen en hoorcolleges bij te wonen.

Methodological Skills

Vak: Methodological Skills.

Docent: Rob Schoonen

Voor wie: verplicht voor studenten van de Research Master.

Niveau: Even slikken voor iedereen die weinig voorkennis heeft op dit gebied, SPSS handig.

Inhoud: Methodologie en statistiek in empirisch taalwetenschappelijk onderzoek. Het klonk in eerste instantie alsof er niets dan ingewikkelde statistiek en berekeningen behandeld zouden worden. Gelukkig is dat niet helemaal het geval, want onderzoek doen behelst immers ook meer dan statistiek. Research design, sampling en validity kwamen onder andere aan bod, met daarnaast aandacht voor verschillende soorten data en hoe deze geanalyseerd kunnen worden.

College-opbouw: Twee keer twee uur per week. Uitleg werd afgewisseld met huiswerkopdrachten, studentenpresentaties en twee 'practica'.

Oordeel docent: Door de vele onderwerpen was het vak soms wat onoverzichtelijk, maar de docent kon alles uiteindelijk bij elkaar brengen – en ineens had ik het gevoel dat ik dingen begreep. Dat kwam overigens ook door de duidelijke en geduldige uitleg van de docent.

Algehele oordeel: Als je SPSS goed wilt kunnen gebruiken, heb je aan twee colleges eigenlijk niet voldoende. En dat geldt voor meer onderwerpen uit deze cursus, maar het vak geeft wel een goede basiskennis van al deze onderwerpen. Voor de studenten die in hun bachelor al veel voorkennis hebben opgedaan, was het vak misschien niet uitdagend genoeg. De mate van voorkennis verschilde dusdanig, dat ik denk dat het vak eigenlijk voor niemand echt ideaal was – alhoewel ik wel denk dat iedereen er iets van opgestoken heeft. Voor mezelf kan ik in ieder geval zeggen dat ik veel geleerd heb en me geen totale *loser* meer voel op het gebied van statistiek en methodologie. En daarmee vind ik dit een geslaagde cursus.

Taalagenda

Elke vrijdag om 16.00
Almunikringborrel van (gebaren-)
taalwetenschap, ook voor studenten!

25 en 26 juni 2014

Scriptiefestival BA-studenten
Bunghuis, Universiteit van Amsterdam
Zie het programma hiernaast.

5 juli 2014

Het Groot Alkmaars Openbaar Dictee
Aanmelden voor 27 juni via
alkmaar@bknw.nl
Deelname is gratis!

14 juli t/m 18 juli 2014

International Congress for the Study of Child
Language (IASCL)
Oudemanshuispoort, Amsterdam
Gratis als vrijwilliger, meld je aan bij:
A.E.Baker@uva.nl

14 juli t/m 25 juli 2014

Leiden Summer School in Languages and
Linguistics, Universiteit Leiden

19 september 2014

Talk Like a Pirate Day
Wereldwijd
Hartstikke gratis
www.talklikeapirateday.com

27 september 2014

Drongo festival over meertaligheid,
Openbare Bibliotheek van Amsterdam
Kost niets, met uitzondering van optre-
dens in Theater van 't Woord. (maar je
kunt hier wel kaartjes voor winnen!)

Scriptiefestival

Op 25, 26 en 27 juni vindt het jaarlijkse scriptiefestival plaats waar elke student die zijn bachelor- of masterscriptie heeft geschreven deze zal presenteren aan docenten, ouders, vrienden en iedereen die geïnteresseerd is. Op 25 en 26 juni presenteren de bachelorstudenten en op 27 juni de masterstudenten. Het programma zal worden uitgedeeld op het festival zelf.

Oproepje

Opleidingscommissie

De opleidingscommissie van (gebaren-)taalwetenschap is nog op zoek naar een eerstejaars student. De OC zet zich in voor kwaliteitsbewaking van het onderwijs en uitvoering van het opleidingsprogramma. Zo houden ze zich onder andere bezig met het bespreken van evaluatieformulieren en adviezen uitbrengen voor de Onderwijs Examenregeling (OER).

Wil je graag meedenken over hoe de kwaliteit van het onderwijs te bewaken en de ogen en oren zijn voor de eerstejaars studenten? Stuur dan een mailtje naar taalwetenschap-fgw@uva.nl of kijk op de website student.uva.nl/atw. Er is uiteraard een leuke vergoeding.

How to write good

by Frank L. Visco and others

1. Always avoid aliteration
2. Prepositions are not words to end sentences with.
3. Avoid cliches like the plague. (They're old hat.)
4. Employ the vernacular.
5. Eschew ampersands & abbreviations, etc.
6. Parenthetical remarks (however relevant) are unnecessary.
7. It is wrong to ever split an infinitive.
8. Contractions aren't necessary.
9. Foreign words and phrases are not apropos.
10. One should never generalize.
11. Eliminate quotations. As Ralph Waldo Emerson once said: "I hate quotations. Tell me what you know."
12. Comparisons are as bad as cliches.
13. Don't be redundant; don't use more words than necessary; it's highly superfluous.
14. Profanity sucks.
15. Be more or less specific.
16. Understatement is always best.
17. Exaggeration is a billion times worse than understatement.
18. One-word sentences? Eliminate. Always!
19. Analogies in writing are like feathers on a snake.
20. The passive voice is to be avoided.
21. Go around the barn at high noon to avoid colloquialisms.
22. Take the bull by the hand and avoid mixed metaphors - even if a mixed metaphor sings, it should be derailed.
23. Who needs rhetorical questions?
24. Don't use comma's, that, are not, necessary.
25. Don't use hyperbole; not one in a million can do it effectively.
26. Never use a big word where a diminutive alternative would suffice.
27. Subject and verb always has to agree.
28. Use youre spell chekker to avoid misspelling and to catch typograhpical errors.
29. Proofread carefully to see if you any words out.
30. And always be sure to finish what